

การบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร*

พิทักษ์ ศักดิ์ชัยดา**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ใช้วิธีวิจัยเอกสาร และวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กำหนดแบบมีโครงสร้างกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารของข้าราชการเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 6 คน ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือข้าราชการเจ้าหน้าที่บางส่วนยังขาดจิตสำนึก ร่วมกันในการบริหารงานขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4

คำสำคัญ: การบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ (อบต.นาโพธิ์) อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 โดยยกฐานะจากสภาตำบล ที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง อบต. มีสภาตำบลอยู่ในระดับสูงสุด นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นเป็นพนักงานประจำวันโดยมี ปลัด อบต.

*บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

**นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาบพิตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เป็นหัวหน้างานบริหาร ภายในองค์กรมี การแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ตามภาระหน้าที่ของ อบต. เพื่อตอบสนองความต้องการของ ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบอยู่ เช่น สำนักงานปลัด ส่วนการคลัง ส่วนสาธารณสุข ส่วนการศึกษา ส่วนการโยธา มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน องค์กรบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพทั่วถึงทุกพื้นที่ในท้องถิ่น เพื่อแสดงศักยภาพในการ ทำงานให้กับองค์กร เพื่อสร้างสมดุลระหว่างงานกับชีวิต ความพอใจให้กับบุคลากรในการทุ่มเท กำลังกาย และกำลังใจในการทำงานอย่างเต็มที่ จึงควรนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 อันเป็นหลัก ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวใจคน และประสานมนุษย์ไว้ ในสามัคคี ประกอบด้วยทาน ปิยวาจา อุตถ จริยา สมานัตตตา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานองค์กรบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น อันเป็นแนวทางสู่การพัฒนาท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในท้องถิ่น ตำบล ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ว่าเป็น อย่างไร จะได้นำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนา การให้บริการสาธารณะแก่ ประชาชน เป็นข้อมูลในการวางแผน การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วน ตำบล อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการ ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์กรบริหารส่วน ตำบลนาโพธิ์ท่าอย่างไร
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์กร บริหารส่วนตำบล
- 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตาม หลักธรรมสังคห วัตถุ 4 ขององค์กรบริหารส่วนนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะพื้นที่ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตด้านเนื้อหา จะศึกษาเฉพาะการบริหารตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์กร บริหารส่วนตำบลนาโพธิ์อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ในด้านการบริหารงานและการให้ บริการประชาชน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือนธันวาคม 2555 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2556

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบวิธีการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ทำให้ทราบแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

พุทธทาสภิกขุ (เงื่อม อินฺทปญฺโญ) (2525, หน้า 395) เสนอหลักคำสอนที่เกี่ยวกับสังคหวัตถุ 4 คือ หลักการสงเคราะห์หรือเรื่องการสงเคราะห์กันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีลักษณะพฤติกรรมที่รู้จักแบ่งปัน รู้จักการให้ เสียสละยินดีในความสุขของผู้อื่น ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไกลเกลียด ความแตกแยกในหมู่คณะบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่เอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย

1. ทาน คือ การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน พระพุทธเจ้ามุ่งที่ธรรมทาน มากกว่าอามิสทาน ธรรมทาน ให้การช่วยเหลือแนะนำ ในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ซึ่งช่องทางให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยตนเอง
2. ปิยวาจา คือ การพูดจาน่ารักนิยมนับถือ พระพุทธเจ้าทรงเห็นว่าต้องเป็นถ้อยคำไพเราะ อ่อนหวาน ที่ประกอบด้วยสัจจะ คือ ความจริงใจและต้องเกิดประโยชน์แก่ผู้เจรจาด้วย
3. อัถตถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งหมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์แก่บุคคลอื่น พระพุทธเจ้าเน้นที่โลกัตถจริยา คือการทำคุณประโยชน์ให้แก่บุคคลในวงกว้างไม่จำกัดเฉพาะตนเองและญาติผู้ใกล้ชิด
4. สมานัตตา คือ ความมีตนเสมอ การรู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ร่วมสุขร่วมทุกข์กันได้เสมอต้นเสมอปลาย

ธิดารัตน์ ศิลาวรรณโณ (2553) ศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ 4 : กรณีศึกษาอำเภอมะเขรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน" ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนตำบลมีความคิดเห็นว่างค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบล มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงานส่วนตำบลที่มีอายุ แยกต่างหาก มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ดาบตำรวจโสภณ สวาชาติ (2552) ศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ต่อการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนตามหลักสังคหวัตถุ 4" ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ต่อการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทาน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านปิยวาจา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านอรรถจริยา อยู่ในระดับมาก ด้านสมานัตตตา อยู่ในระดับมาก มีเพศ ระดับชั้นยศ และระดับการศึกษา ต่างกัน ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุ สถานภาพสมรส รายได้ ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก หุ่นนอกจากสหกรณ์ ออมทรัพย์ ภูมิลำเนา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจตระเวนชายแดน ไม่แตกต่างกัน

พระสรวุฒิ กิตติปัญญา (2554) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลดอนนางหงส์ อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนนางหงส์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับดีมาก ยกเว้นด้านทานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ด้านอรรถจริยา ด้านสมานัตตตา ด้านปิยวาจา และด้านทาน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา และรายได้ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ความคิดเห็น แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัย 2 วิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ พระราชบัญญัติและการสืบค้นข้อมูลจาก Internet เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การวิจัยสนาม (Field Research) เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และเป็นการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์

การสัมภาษณ์จะเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแน่นอน (Standardized or structured interview) คือ เป็นการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นไว้เรียบร้อยแล้วล่วงหน้า การสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ที่แน่นอน (Structured Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นไว้ล่วงหน้าเรียบร้อยแล้ว ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารของข้าราชการที่ปฏิบัติงาน ในองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ จำนวน 3 คน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ จำนวน 27 คน รวมทั้งหัวหน้าฝ่ายและหัวหน้ากลุ่มงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ทั้งสิ้น 25 คน รวมทั้งสิ้น 55 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive) (เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2555, หน้า 13) เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาในการศึกษา จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยกำหนดตัวผู้ตอบเป็นการเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ตอบมีความรู้ความสามารถหรือมีหน้าที่โดยตรง เรียกว่า "ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ" กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ในองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 6 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบกัน และเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดจำแนกข้อมูลในแต่ละประเด็นตามความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันออกเป็นกลุ่ม ๆ จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการตีความตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ แบ่งออกเป็น 5 ด้านต่อไปนี้

1. ด้านข้าราชการ คือ การนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงาน ทำให้ข้าราชการตื่นตัวและตระหนักถึงความรับผิดชอบ แต่บางส่วนไม่ได้ตอบสนองในการนำหลักธรรม

สังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงาน เพราะยังยึดติดอยู่กับระบบเดิม ซึ่งถือว่าหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 เป็นเรื่องที่ยุ่ยาก ชับซ้อน มีกฎเกณฑ์ ไม่ยืดหยุ่น เป็นเรื่องของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและคิดว่าการบริหารงานเป็นภาระไม่ใช่หน้าที่ เพราะในการบริหารงานของข้าราชการแต่ละคนไม่ใช่หน้าที่หลักที่จะต้องปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน แต่เป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายพิเศษ ดังนั้นบางคนจึงไม่สนใจและไม่ตั้งใจที่จะปฏิบัติตาม ประกอบกับข้าราชการบางคนในองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ยังขาดความรู้ความเข้าใจหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ดังนั้นจึงเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์

2. ด้านโครงสร้างขององค์การ คือ โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร เป็นแบบ Top - Down คือ มีการสั่งการจากบนลงล่าง ซึ่งมีความล่าช้าในการสั่งการมาก ทำให้บางครั้งตอบสนองความต้องการของประชาชนไม่ได้ในทันที หรือการปฏิบัติงานของข้าราชการอาจหยุดชะงักเพียงเพื่อรอผลการพิจารณาอนุมัติที่มีลำดับขั้นตอนมากเกินไป จึงทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงาน คือ เมื่อการสั่งการ และการอนุมัติต่างๆ มีความล่าช้า ก็จะเป็นผลให้การบริหารงานของข้าราชการไม่เป็นไปตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ดังนั้นในการให้บริการประชาชนจึงไม่ตอบสนองหลักหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 เป็นผลให้การนำหลักหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการงานบริหารจะต้องมีปัญหา

3. ด้านประชาชน คือ ประชาชนผู้มารับบริการขาดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 และไม่เห็นความสำคัญในหน้าที่รับผิดชอบในการชำระภาษี ประกอบกับขาดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของข้าราชการ เช่น เมื่อการให้บริการประชาชนที่ไม่เหมาะสม ประชาชนก็จะไม่ร้องเรียนและนายการบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ หรือผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่า แต่ประชาชนจะตำหนิ ณ ตอนนั้นเลย ซึ่งก็ไม่ทำให้ข้าราชการผู้นั้นปรับปรุงแก้ไขในการให้บริการของตนเอง

4. ด้านการติดตามประเมินผล คือ ไม่มีการติดตามประเมินผลการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม

5. ด้านงบประมาณ คือ งบประมาณในด้านการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ไม่เพียงพอ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร คือ

1. การสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการคำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารงานและเอาใจใส่ในการให้บริการประชาชน โดยให้ยึดหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในการบริหารงาน

2. มีการจัดฝึกอบรมข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงาน
3. การสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ให้ความสำคัญของหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 อาจจะทำ โดยการฝึกอบรม เช่น การจัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในการให้บริการประชาชน
4. การให้รางวัลกับข้าราชการคนที่ให้บริการประชาชนได้ดี โดยให้มีกล่องรับคะแนนในการให้บริการประชาชน จากประชาชนผู้มารับบริการ
5. การออกกระเบียบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ในการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมนำมาใช้อย่างเคร่งครัด และการลงโทษผู้ที่ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
6. การขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมจากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์
7. มีการประเมินผลการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานโดยการทำตัวชี้วัด

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ เกิดจาก 5 ด้านคือด้านข้าราชการ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านประชาชน ด้านการประเมินผล และด้านงบประมาณ ที่กล่าวในข้างต้นนั้น เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์ ก่อสกุล ในเรื่องที่ว่า กระบวนทัศน์เดิมก่อนการบริหารจัดการแนวใหม่ คือ การที่ประชาชนอยู่ภายใต้การปกครอง ยึดกฎระเบียบที่เข้มงวดทำตามสั่ง ทำงานตามสายบังคับบัญชา ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงอาศัยประสบการณ์ที่เคยชินตัดสินใจโดยภาครัฐ ปกปิด และไม่มีการวัดการให้บริการ ข้อเสนอแนะจากข้อมูลงานวิจัยมีดังนี้คือ

1. ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ควรจะให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงาน และยกมาเป็นนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์
2. องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ควรจะสนับสนุนการให้ความรู้ในเรื่องหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ เพื่อให้ข้าราชการเจ้าหน้าที่และลูกจ้างมีความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้รับบริการได้รับประโยชน์สูงสุด และได้รับความเป็นธรรม

3. นอกจากจะนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ควรจะนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการประเมินการบริหารงานด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินการบริหารงานเป็นเรื่องที่กำหนดจำนวนการบริหารงานที่จะต้องทำในแต่ละปี ซึ่งก็จะทำให้การประเมินการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ มีความถูกต้อง เป็นจริง และมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

4. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ควรจะส่งเสริมการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงาน ไม่ใช่ใช้เฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ นั้น

5. องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ควรจะให้ความรู้ความเข้าใจกับข้าราชการในหน่วยงานในเรื่องธรรมสังคหวัตถุ 4 ให้มีความเข้าใจมากกว่านี้

6. องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ควรจะมีการฝึกอบรมในเรื่องการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

7. ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ ควรจะให้ความสำคัญในการนำหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการบริหารงานและปฏิบัติตาม โดยไม่ปฏิบัติเพียงเพื่อคิดว่าจะใช้เป็นตัวชี้วัดผลงานเพื่อรับเงินรางวัลเท่านั้น

บรรณานุกรม

- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2555). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชา PA 602/PA 702 ระเบียบ
วิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- พุทธทาสภิกขุ (เงื่อม อินฺทปญฺโญ). (2525). ศาสนากับคนรุ่นใหม่และสังคมไทยในอนาคต.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.
- พระสราวุฒิ กิตติปัญญา. (2554). การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลดอนนางหงส์ อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2554). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนวิชาองค์การและนวัตกรรมองค์การ.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.